

פרשת תולדות תשפ"ה
עשי

לז"נ סימה פייגע בת אברהם אליה ע"ה נפטרה כ"א במרחשון תנצב"ה
Dedicated by her loving son

בראשית פרק כז

(ל) ויהי כאשר פלה יצחק לברך את יעקב ויהי אף יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו: (לא) ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי ולאכל מציד בנו בעבר תברכני נפשך: (לב) ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו: (לג) ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה: (לד) כשמע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדלה וקרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי: (לה) ויאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך: (לו) ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלתי לך ברכה: (לז) ויען יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתיו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ויתירש סמכותי ולכה אפוא מה אעשה בני: (לח) ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת הוא לך אבי ברכני גם אני אבי וישא עשו קלו ויבך: (לט) ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל: (מ) ועל חרבה תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך: (מא) וישטם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרנה את יעקב אחי: (מב) ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך: (מג) ועתה בני שמע בקלי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה: (מד) וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך: (מה) עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכח גם שניכם יום אחד: (מו) ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים:

רש"י
(ל) יצא יצא - זה יוצא וזה בא: (לג) ויחרד - כתרגומו ותוה לשון תימה. ומדרשו ראה גיהנם פתוחה מתחתיו: מי אפוא - לשון לעצמו, משמש עם כמה דברים. איפוא, איה פה, מי הוא ואיפוא הוא הצד ציד: ואכל מכל - מכל טעמים שבקשתי לטעום טעמתי בו: גם ברוך יהיה - שלא תאמר אילולי שרימה יעקב לאביו לא נטל את הברכות, לכך הסכים וברכו מדעתו: (לה) במרמה - בחכמה: (לו) הכי קרא שמו - לשון תימה הוא, כמו (לקמן כט טו) הכי אחי אתה, שמא לכך נקרא שמו יעקב על שם סופו שהוא עתיד לעקבני. תנחומא (תנחומא ישן כג) למה חרד יצחק, אמר שמא עון יש בי שברכתי הקטן לפני הגדול, ושנית סדר היחס. התחיל עשו מצעק ויעקבני זה פעמים, אמר לו אביו מה עשה לך, אמר לו את בכורתי לקח, אמר בכך הייתי מצר וחרד שמא עברתי על שורת הדין, עכשיו לבכור ברכתני, גם ברוך יהיה: ויעקבני - כתרגומו וכמני, ארבני. וארב, וכמן. ויש מתרגמין וחכמני נתחכם לי: אצלת - לשון הפרשה, כמו (במדבר יא כה) ויאצל: (לז) הן גביר - ברכה זו שביעית היא והוא עושה אותה ראשונה, אלא אמר לו מה תועלת לך בברכה, אם תקנה נכסים שלו הם, שהרי גביר שמתיו לך ומה שקנה עבד קנה רבו: ולכה אפוא מה אעשה - איה פה אבקש מה לעשות לך: (לח) הברכה אחת - ה"א זו משמשת לשון תמיה, כמו (במדבר יג יט) הבמחנים, (במדבר יג כ) השמנה היא, (ש"ב ג לג) הכמות נבל: (לט) משמני הארץ וגו' - זו איטליאה של יון: (מ) ועל חרבה - כמו בחרבך, יש על שהוא במקום אות ב', כמו (יחזקאל לג כו) עמדתם על חרבכם בחרבכם, (שמות ו כו) על צבאותם בצבאותם: והיה כאשר תריד - לשון צער, כמו (תהלים נה ג) אריד בשיחי, כלומר כשיעברו ישראל את התורה, ויהיה לך פתחון פה להצטער על הברכות שנטל, ופרקת עלו וגו': (מא) יקרבו ימי אבל אבי - כמשמעו, שלא

אצער את אבא. ומדרש אגדה לכמה פנים יש: (מב) ויגד לרבקה - ברוח הקודש הוגד לה מה שעשו מהרהר בלבו: מתנחם לך - נחם על האחווה לחשוב מחשבה אחרת להתנכר לך ולהרגך. ומדרש אגדה כבר אתה מת בעיניו ושתה עליך כוס של תנחומים. ולפי פשוטו לשון תנחומים, מתנחם הוא על הברכות בהריגתך: (מד) אחדים - מועטים: (מה) למה אשכח - אהיה שכולה משניכם. הקובר את בניו קרוי שכול. וכן ביעקב אמר (להלן מג יד) כאשר שכלתי שכלתי: גם שניכם - אם יקום עליך ואתה תהרגנו יעמדו בניו ויהרגוך, ורוח הקדש נזרקה בה ונתנבאה שביום אחד ימותו, כמו שמפורש בפרק המקנא לאשתו (סוטה יג א): (מו) קצתי בחיי - מאסתי בחיי:

בראשית פרק כח

(א) ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען: (ב) קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך:

רש"י

(ב) פדנה - כמו לפדן: ביתה בתואל - לבית בתואל. כל תיבה שצריכה למ"ד בתחלתה הטיל לה ה"א בסופה: